

Elzárkóztak

Ajándék ez a nap c. cikkünkben (*Beszélő* 4.) idéztük a Népszabadság tudósítóját, aki szerint az alumíniumkohászat dolgozói „elzárkóztak” az ötnapos munkahét bevezetésétől. Mint egyik olvasónktól megtudtuk, az újságíró leleményes fordulata szállóige lett Ajkán. „Ja igen, amikor elzárkóztunk” – mondják az érdeklődő kérdésre, hogy mi is történt.

A dolog úgy indult, hogy az Ajkai Timföldgyár és Alumíniumkohó vezérigazgatósága – miután a szakszervezeti bizottság közreműködésével elkészített átállási tervhez megkapta a felső jóváhagyást – műhelyértekezleteken kihirdette, hogy milyen lesz az új munkarend. A tájékoztató általános felzúdulást váltott ki, s a művezetők és brigádvezetők egy része a vezérigazgatóságra ment tiltakozni, a szakszervezeti bizalmiak pedig az szb-t kérték, hogy hívjanak össze termelési tanácskozást. A bizalmiak részvételével megtartott szb-ülés úgy határozott, hogy a kormány feltételei mellett az ötnapos munkahetet nem szabad bevezetni, mivel a napi és a heti munkaidő annyira

meghosszabbodnék, hogy az alumíniumkohászati munka egészségkárosító hatása elviselhetetlenül nagy lenne. Így foglalt állást a termelési tanácskozás is, ahol kérték a vezérigazgatót és Szabó Mária országgyűlési képviselőt, a vállalat munkását, hogy járják ki: ne kerüljön sor a munkarend megváltoztatására. Közben az szb és a vezérigazgatóság megállapodott, hogy amíg végleges döntés nem születik, marad a régi rendszer.

Az Ipari Minisztérium első válasza az volt, hogy a kormányrendelet mindenkit kötelez, Ajkán is végre kell hajtani. De mivel a munkások képviselői kitartottak a magukénál, végül is bele kellett törődni, hogy vannak kivételek.

Emlékezzünk a *Beszélő* 4. cikkére: a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete úgy foglalt állást, hogy nincs mit tenni, legfeljebb arra van mód, hogy az egészségkárosodást szenvedő dolgozókat munkaköri pótlékkal kárpótolják. Hány helyen lehetett volna elkerülni a kormányrendelet rossz következményeit, ha a szakszervezet azt teszi, ami a dolga!

Sztrájk

1982. szeptember 1-jén, amikor hatályba lépett az új vasúti és autóbusz-közlekedési tarifa, a Taurus Szegedi Gumigyárának ingázó dolgozói nem vették fel a munkát.

Még aznap délután megjelentek a gyárban a pesti trösztközpont képviselői. Nem fenyegetőztek, nem alkudoztak: nyomban megígérték, hogy az ingázó mun-

kások fizetésekiegészítést fognak kapni, mégpedig pontosan annyit, amennyivel az utazás többé kerül.

Még nem sikerült ellenőriznünk azt a hírt, hogy ugyancsak munkabeszüntetés lett volna a Szegedi Kenderfonóban, valamint augusztus 7-én a csepeli Kerékpár- és Varrógépgyárban és a Vas- és Acélipari Művekben is, miután az első tájékoztatókat megtartották az áremelésekről.

(Vagon)tető alatt

a lengyel szolidaritási akció gyűjtésének eddigi eredménye. December 1-jén du. 6 óra 5 perckor a Báthori expressz egyik tehervagonjában 75.474 feladási számmal 1895 kg összsúlyú küldemény indult el a Keleti pályaudvarról Varsóba, a Lengyel Gyermekbarát Társaság számára.

Olvasóink bizonyára emlékeznek arra a – lapunk 2. számában is között – felhívásra, amelyben az aláírók 1981. december 21-én a lengyel néppel való szolidaritás kinyilvánítására, szegény sorsú lengyel munkásgyerekek megsegítésére szólítottak fel. A kezdeményezés

széles körű visszhangra talált: a felhívásra több mint ötszázán jelentkeztek, a magyar társadalom minden rétegéből.

A szervezők igen sok nehézségbe ütköztek. 1982 augusztusában a magyar és a lengyel hatóságok meghíúsították a már útra kész lengyel munkásgyerekek magyarországi üdülését is. A gyűjtés mégsem maradt félbe (jelenleg is tovább folyik), és az erőfeszítések végül eredményre vezettek.

A Magyar Vöröskereszt segítségével feladott több mint 1 millió zloty értékű küldemény 2837 ruhaneműt,

521 pár cipőt, 375 csomag csecsemőápoló szert, 301 tisztálkodási és mosószert, 416 tanszert, 16 táskát, 193 játékot, 212 doboz gyerektápszert, 501 doboz hús- és halkonzervet, 287 db egyéb élelmiszert és 829 doboz gyógyszert, gyógyászati eszközt tartalmaz. A Lengyel Gyermekbarát Társaság a küldeményt karácsonyra osztotta szét, mindenekelőtt a magyarországi nyaralásukban megakadályozott száz gyermek (és testvéreik) között, a fennmaradó részt pedig más nehéz helyzetű családokhoz juttatta el.

További csomag-, ajándék- és pénzküldeménnyel, il-

letve ötletekkel és csomagolási kedvvel az alábbi címe-
ken lehet jelentkezni:

Bouquet Gábor 1021 Bp., Vörös Hadsereg útja 2-17.
Endreffy Zoltán 1024 Bp., Keleti Károly u. 27.; tel.:
361-346

Iványi Gábor 1039 Madzsar József u. 33.; tel.: 800-613
Kerényi Grácia 1013 Bp., Feszty Á. u. 4.

Krassó György 1011 Bp., Fő u. 37/b; tel.: 153-701

Lengyel Gabriella 1084 Bp., Déri Miksa u. 16.; tel.:
136-591

Nagy András, Solt Ottilia 1023 Bp., Komjádi u. 3.; tel.:
351-086

Rabbinövendékek hadbírótság előtt*

1982 augusztusában sorkatonai szolgálatra hívták be Bényi Ferencet (szül. 1960) és Szabados Tamást (szül. 1963), az Országos Rabbiképző Intézet beiratkozott hallgatóit. Bevonulásukkor mindketten kijelentették, hogy ragaszkodnak vallási szokásaik megtartásához: naponta kétszer, reggel és este imádkozni akarnak, csak rituális ételt vesznek magukhoz, és tartani kívánják a zsidó egyházi ünnepeket. Nyomban átszállították őket a kaposvári katonai fogdába. Itt mindkettejüket fenyegetéssel kényszerítették, hogy levegyék az ingük alatt viselt ún. szemléld rojtot. Tárgyalásukra szeptember elsején került sor. Közöl-

ték velük: ha ragaszkodnak kikötéseikhez, szolgálat-megtagadás címén 4 évre internálhatják őket. A két fiatalember ezt követően lemondott vallása szabályainak megtartásáról; így csupán 1 év felfüggesztett fogháza ítélték őket. Bényi ezután visszatért a laktanyába, míg Szabados Tamást – skizofrénia gyanújával – a pécsi katonai elmeógyógyintézetbe szállították (kezelőorvosa dr. Pörcezy őrnagy). Úgy tudjuk, hogy a laktanyában, ahol Bényi Ferenc szolgálatot teljesít, a teológushallgatóknak tilos csoportosulniuk, s nem szabad templomba járniuk, egyházi rendezvényeket látogatniuk.

Választmányi gyűlés az írószövetségben

Előző számunk mellékletében hírt adtunk róla, hogy a Csongrád megyei pártbizottság 1982. X. 14-én felmentette tisztségéből Vörös Lászlót, a *Tiszatáj* főszerkesztőjét, X. 15-én pedig – a kulturális lapok főszerkesztőinek értekezletén – Tóth Dezső művelődési miniszter felszólította Kulin Ferencet, a *Mozgó Világ* főszerkesztőjét: „vonja le a szükséges személyi konzekvenciákat” a lapját ért eszmei-ideológiai bírálatokból. X. 22-én ülést tartott az írószövetség választmányja, s előzetes programjától eltérve, napirendre tűzte a két lap ügyét. A kulturális kormányzatot Agárdi Péter, Knopp András és Tóth Dezső képviselte.

A felszólalók elmarasztalták az állami és pártvezetést a szaporodó adminisztratív intézkedések miatt, kifogásolták, hogy a vezetés – a korábbi megállapodásokat semmibe véve – nem tanácskozott az írószövetség választmányával, mielőtt elhatározta volna két irodalmi folyóirat főszerkesztőjének leváltását, és nyugtalansá-

guknak adtak hangot amiatt, hogy a magyar állam hallgatással veszi tudomásul a határon túli magyar kisebbségek helyzetének romlását. Ebben a szellemben nyilatkozott Czine Mihály, Csoóri Sándor, Csurka István, Fekete Gyula, Hernádi Gyula, Ilia Mihály, Mándy Iván, Mészöly Miklós, Mocsár Gábor, Páskándi Géza.

Boldizsár Iván és Garai Gábor arról beszélt, hogy a mai feszült helyzetben taktikai óvatlanság adminisztratív intézkedésekkel elintézni a kormányzat és az értelmiség között támadt problémákat.

Tóth Dezső válaszában kijelentette, hogy X. 15-én elhangzott szavait félreértették: nem arra szólította fel Kulin Ferencet, hogy mondjon le, csupán „utolsó figyelmeztetésben” részesítette. Ami Vörös Lászlót illeti, a *Tiszatáj* főszerkesztőjének felmentése a Csongrád megyei pártbizottság hatáskörébe tartozik, s így a kulturális kormányzat nem felelős a történetekért. Ugyanakkor Vörös leváltása még nem lezárt ügy; a Művelődési Minisztériumnak és a kormány Tájékoztatói Hivatalá-